Українська Соціаль-Демократична Робітнича Партія

НАШЕ ЖИТТЯ

Ціна 8 коп.

Пролетарі усіх країн єднайтеся!

Орган Петроградського Комітету Української Соціаль-Демократичної Робітничої Партії.

№ 1. Пятниця. Виходить два рази на тиждень. 24 березоля (марта) 1917 р.

Умови передплати: на 1 міс.—65 коп., на 2 міс.—1 р. 10 к. на 3 міс.—1 р. 50 к.

Адреса: Контора: Вас. Остр., 11 линія д. 14, кв. 33. Редакція: Вас. Остр., 10 линія, д. 41, кв. 82.

Контора одчинена що дня од 5 до 7 увечері.

„Наше життя".

Велика Революція одчинила двері всіх тюрмів. Всіх замкнених увязнених, загнаних у темні кутки випустила на широкий, дух забиваючий простір.

Вийшла і наша газета „Наше Життя" на Волю. Досі вона ховалась по закутках од жандармів, шпиків, провокаторів.

Ще до війни зачалась вона. З великими труднощами з саможертвенним накладом наші товариші у Київі, робітники-друкарі, назбірали по жменці друкарського шрифту; инші товариші зробили касу, валик; треті знайшли хату, заховану від полицайського ока, друкарню; четверті наготовили статті до другу в тій маленькій друкарні. Все було готово. Але в останній момент всевидящее око жандармів проникло крізь стіни і на товаришів упала важка жандармська лапа. Їх було арештовано, закинено в тюрми, заслано. Але не всіх. Частина з друкарнею осталась на волі. І от знов починається трудна, рискована робота: друкарня перевозиться в другий город, Катеринослав. Знов шукається тиха кімната, знову, рискуючи волею, здоровьям, усім життям, готуються люди нести слово правди і свободи покривдженим. І знову, вдруге жандармська лапа налягає на всю роботу.

Товаришів-катеринославців арештовують, деяких засилають в Сибір на вічне заслання, деяких у каторгу на довгі роки.

Але все ж «Наше Життя» не хотіло загинути. Перейшла вона до петроградських товаришів і почала таки зьявлятись на світ.

Хоч слабенько, хоч із затінку, але так само сміливо, отверто лупав його голос.

Тепер ми виходимо на широкий світ. Перше, в отому закутку, в отих сутінках наша мова доходила до сотень вух. Тепер її слухатимуть тисячі й десятки тисяч людей. Але нам ні одного слова не треба міняти з того, що ми казали раніще. Так само на нашому прапорі написано: воля соціальна, воля політична й національна, воля людини й громадянина. Так само ми кличемо тепер, як і тоді: Пролетарі усіх країв, єднайтеся!

Єднайтесь, поневолені, покривджені, зацитькані. Єднайтесь, руки натружені, серця засмучені, очі наплакані. Голосом вільним кличмо до гурту, до боротьби за ту волю, яку вже здобуто і за ту, яку ще маємо добувати. Натруженими, але розкутими, веселими руками закладаймо підвалини нового, кращого життя!

Що треба знати соціал-демократові.

Найперша задача соціал-демократичної робочої партії-скинути навіки монархію (царську власть) і завести демократичну республіку. Такий порядок дає народові повне народоправство, себ то такий лад коли вся власть належить депутатам, вибраним народом. Вибори в палату депутатів повинні бути: всенародні, себ то такі, коли кожна людина, не дивлячись на те якого вона полу, віри та нації, має право подавати голоса. Рівні себ, то такі, коли кожна доросла людина чи багата чи бідна, має право подавати голоса тільки раз. Безпосередні, себ то такі, коли усі люде подають свої голоси за кандідатів в саму думу, а не за виборщиків, які вже потім з серед себе вибірають депутатів. Тайні, себ то такі, коли імя депутата пишуть на листочку і кидають в скриньку; так що ніхто не взнає за кого хто подав голос. Народні обранці засідають два роки і за сей час одержують гроші за свою законодавчу роботу. Республіканський лад дає громадянам незайманність особи і дому: ніхто не має права арештувати без приказу судової власти; ніхто не має права без її наказу трусити кого небудь в його домі.

Волю слова, волю віри, волю друку (писати й друкувати), волю збіратись де й коли хто схоче, волю покинути роботу на фабриці або в економії, як робочий визнає, що не має вигоди робити. Це зветься—воля забастовок (страйків). Свобода союзів (спілок). Можна засновувати товариства для всякої цілі.

Повну рівноправність всіх громадян незалежно від їх віри, полу і національности.

Право кожного громадянина позивати законним порядком на суд присяжних засідателів всякого урядовця (чиновника).

Судів вибірає народ.

Замість армії буде заведено народню милицію (ополчеиіе).

Церква відділяється од держави, духовні особи не мають права брати грошей од казни.

По школах діти вчаться безплатно і обовязково. Дітям бідних батьків дається їжа, одежа, і книжки на казенний кошт.

С. д. партія вимагає знищення всіх посередніх (косвенних) податків (на чай цукор і т.д.). І замінити їх прямими-налогами на багатих грошовитих людей і на спадщину.

Найняті робочі роблять не більше 8-ми годин на сутки. Що тижня встановляється для робітників відпочинок.

Партія вимагає: заборони праці в ночі, окрім тих підприємств, в яких припиняти роботу не можна через техничні умови.

Діти не роблять на заводах і фабриках до 16-ти років (повинні вчитись у школі). Від 16 до 17 років можуть робити не більше 6 годин.

Жінкам дозволяється ставати тільки на таку роботу, яка не шкодить жіночому орґонізмові.

На капіталистів накладається податок, котрий дає змогу виплачувати покаліченим робітникам пенсію до смерти. Фабриканти і другі капіталисти повинні слідкувати, щоб на їхніх заводах не було безладдя в машинах. При нещастних випадках і каліцтвах з робітниками через недогляд фабрикантів підприємці відповідають на суді.

Для забезпечення селян-хліборобів с.-демократична партія требує конфіскації (забрання в казну) всіх панських, монастирських, удільних і кабінетських земель. Тоді земля буде не паньска і не селяньска, а громадська. Кожен, хто схоче обробляти землю матиме право брати у громади, скільки могтиме обробити своєю силою, нікого не наймаючи.

Як окрема національність українська, ми, бажаючи повного забезпечення людини і громадянина, добиваємось: а) широкого самоврядування (автономії) України, так щоб українці, вибіраючи депутатів до всеросійської Думи, разом з тим вибірали послів до своєї української Думи, котра засідатиме в Київі і рішатиме краєві українські справи; б) бажаємо щоб на Вкраїні по народних (низших), середніх і вищих школах було заведено навчання нашою українською мовою і щоб всі школи засновувались за гроші краєвих українських установ (учреждений); в) українською мовою вільно говорити на суді і писати до всіх державних і краєвих інституцій.

Одним словом, українська с.д.р.п. хоче федеративної (союзної) республики щоб всі народи були вільні рівні порядкували своїми делами через виборних довірених людей. Найбільша ж ціль партії визволити робітника од власти капіталу. Знищити капіталізм може тільки соціалізація (передача громадам трудящих людей) всіх засобів виробу—машин, землі. Найбільший наш ворог—власність (собственность). До сієї мети знищення властности—шлях показує соціалізм. Ще довгий шлях перед нами ще багато боротьби, але не забуваймо що сила в єднанні і що визволення—власне діло робочого люду.

Автономія України.

Більше ніж кому иншому нам, українцям, далося в знаки панування старого ладу. Не досить того, що за старого ладу всевладні пани висмоктували всі соки з нашого працюючого народу, вони ще пильно дбали, щоб наш робітник, наш селянин став чи не найтемнійшим, чи не найзабитійшим на всю Росію. Не дурно вони звали його „бидлом", то-б-то темним та слухняним, як робоча худоба. Нашу мову, котрою ми говоримо змалку, вони називали мовою «хлопською», „мужицкою", котрою сором говорити порядній людині. З школ, з церкв, з суду, куди тільки могли, виганяли нашу мову. Нам забороняли писати по-своєму книжки і газети, був навіть час, коли ганебно не можна було заспівати нашої пісні. Нам накидали спочатку мову польську, а потім російську, бупім-то панську, бупім-то краще від нашої мужицької. Всякий знає, що з того виходило. Наш хлопець кінчав школу недоучкою, бо вчили його мовою чужою, мало зрозумілою. Наш чоловік часто виходив з суду обдурений, бо не розумів «панської» мови судді, адвокатів, або законів, писаних тоюж «панською» мовою.

Наші тяжкі селяни по земствах, думах сиділи мов глухі та німі, бо не розуміли, що говорили, читали, писали „паны", а ці вертіли ними як хотіли, звичайно, на свою користь. Наші робітники по фабриках, заводах були дешевого чорноробочими, бо краща робота, з більшою платнею потребує людей більш знаючих, більш розвинених; нашіж робітники не здобули в школі, з її наукою чужою мовою, нічого, крім може вміння підписати своє ім'я. Більше того. Школа відбила в них охоту до дальшої науки, до книжки, бо вони добре взнали що то за мука читати книжку, писану незрозумілою мовою. Наших людей було найбільше по всяких „Союзах Руського Народу", цих прислужників панів та старого ладу. Як сліпий, ходячи навпомацки, остерігаючись то колоди, то пенька, то гиляки, не може поспіти за видющим,—так наш народ у всьому лишався позаду инших народів. Коли люди з иншого народу просто ставали до якогось діла, наші люди мусіли спочатку обминути оту колоду, отой пеньок—чужу, незрозумілу мову, часто попереду розбивши собі об нього лоба.

І на нашому лобі вже стільки було тих гуль, що багато з нас забуло що тож гулі, та думало, що так воно і треба, що ходити з гулями так воно нам і личить. Оце було наше найгірше лихо. Спантеличені великими панами, ми самі почали себе звати хахлами, мужиками, якоюсь наче гіршою породою людей, мову свою самі ми стали звати мовою мужичою. Хто трохи навчився говорити мовою чужою, російською, мав себе не знати за якого пана, цурався своїх батьків, братів, сестер. Отже все те, що має приносити людям користь, помогти їм вибитися з темноти, з злиднів,—як от школи, земства то що,—у нас на Україні давало людям камінь замість хліба, було для нас чужим і далеким, гірше того—приневолювало нам зневагу до нашого рідного, приносило розбрат і ворожнечу в наші хати.

Так хитро—мудро орудували нами пани вкупі з найбільшими панами-царями. Виривавши у нас останній шматок крівавицею заробленого хліба, тримаючи нас у темноті, сіючи ворожнечу поміж нами самими, сподівалися, що зроблять з нас справжнє бидло. Але ввірвалося. Забитий, затурканий, зневажений, без пошани сам до себе, наш народ, разом з иншими народами Росії повстав і роспалися пута вікові. Вчорашні раби, невольники-робітники, салдати і селяни гукнули своє могутнє «зась!» і самі стали хазяями своєї долі. Той, перед котрим ще вчора, здавалося, тремтіли всі народи Росії, Микола II і останній—арештований. Його прислужники—міністри, генерали та инші пявки народу—в Петропавлівській кріпості, в тюрмі. Князі, графи, дворяни, все оте пишне панство, сціпивши зуби, затаївши злобу, запобігають ласки в революційного народу. Все, що ми ще так недавно звали «паньским» зникло, або затаїлося, ждучи своєї загибелі. На його місце стає вільне, народне. Нема тепер „панів» та «мужиків», є тільки вільні громадяни (граждани) Російської держави. Нема вже й мови «паньскої» та «мужичої»—всі мови, і наша українська, і руська, і польська та инші мають однакове право на життя, кожна з них по своєму гарна, кожній з них однакова честь, бо цими мовами говорять вільні, рівні в усіх правах люди. Годіж встидатися самих себе! Годі ламати свою вдачу, калічити свою душу на втіху панам та їхнім прихвостням! Будьмо горді що ми—українці. Бо й наші салдати проливали свою кров за волю всієї Росії і кровю своєю купили нам право на пошану цілого світу.

Памятаймож що ми тепер вільні і наша доля в наших руках. Від самих лише одних нас залежить зробити так, щоб назад повороту не було, ми самі повинні тепер влаштувати наше громадське життя так, як це нам найкориснійше. Свідоме робітництво прямує скрізь до такого ладу, в котрому поруч з рівністю в правах, буде рівність і в достатках, в котрому не буде бідних і багатих, бо земля, фабрики та заводи належатимуть всім і всі будуть працювати так, що кожний матиме змогу заспокоювати свої потреби. Час для сього ладу—соціялізму—ще не настав, ще малі наші сили, але ми мусимо цей час прискорити, ми мусимо дорогу до соціялізму зробити як найкоротшою, як найлегшою. Ми мусимо відвоювати від панів, буржуазії як найбільше. Аби ставши твердою ногою на міцних позіціях, росхитати і зруйнувати до щенту теперішнє царство капіталізму. Ми повинні перш за все добитися для себе змоги жити по-людські. Визволитись з ярма повсякчасної праці з ранку до ночі. Бо тільки тоді, коли людина не буде весь час ворушити руками, вона зможе і поворушити своїми мізками, знатиме і матиме силу боротися за своє щастя-долю. Ми повинні подбати, щоб робітник на заводі, в економії, працював не більше як 8 годин на день, щоб за свою роботу мав добру платню, щоб його праця, його здоровля, поражене раз-по-раз на небезпеку, оберігалося законами. Ми повинні подбати, щоб селянин мав стільки землі, скільки треба, щоб жити не злиднюючи.

Основні закони про робітничу платню, про конфіскацію (забрання без грошей) земель у панів та про передання їх народу, повинні бути одні на всю Росію. Але ми знаємо, що Росія не скрізь однакова, вона величезна і багато в ній живе ріжних народів—українців, москалів (руських), поляків, латишів, естів, грузин, вірмен та инших; і самі вони неподібні одні до одних і земля в них не однакова і хазяйство ріжне: одні живуть переважно з хліборобства, другі з торгу та промислу, та й знов же ті промишляють одним, а ті другим, ті так хазяйнують, а ті инакше. Як не можна знайти двох людей у всьому подібних, так само не знайдемо двох однакових країв. З цього ми бачимо, що й становище робітництва та селянства теж не може бути по всій Росії однаковим. У нас, приміром, багато робітників працює по економіях, в багатих селян, багато по сахарнях, гуралях, броварнях, млинах; а от вже в Московщині таких робітників мало, там, здебільшого, працюють на ткацьких фабриках, метальових, по рудниках (на Уралі), або займаются ремісництвом—кустарі. Отже праця цих наших робітників та московських дуже відмінна. Взяти хоч би те, що наші працюють на всіх тих заводах та економіях не цілий рік, як московські по своїх фабриках та заводах, але тільки частину року. Наші сільско-господарські робітники—сезонні робітники, а московські—постійні. Але і в нас є постійні робітники, як от в Катеринославщині, що працюють на рудниках, копальнях, метальових заводах. Та хоч так, умови їхньої праці [illegible]

До народів всього світу.

Ми, робітники і салдати, об'єднані в Петроградській Раді Робітничих і Салдатських Депутатів, посилаємо вам наше гаряче привітання і сповіщаємо про велику подію. Демократія Росії скинула геть до долу споконвічний деспотизм пари й увійшла до вашої сімьї повноправним членом й могутньою силою в боротьбі за наше спільне визволення. Наша перемога є велика перемога всесвітньої свободи і демократії. Нема більше головної підпори світової реакції, й «жандарма Европи». Хай буде тяжким камінням земля на його могилі. Хай живе свобода! Хай живе міжнародня солідарність пролетаріату і його боротьба за остаточну перемогу!

Наше діло ще не закінчено: ще не розсіялися тіни строго ладу, й чимало ворогів збирають сили проти революції. Та все ж величезні наші завоювання. Народи Росії виявлять свою волю в Установчих Зборах, що буде скликане як найшвидче на основі вселюдного, рівного, безпосереднього і тайного голосування. І вже тепер з певністю можна сказати, що в Росії запанує демократична республіка. Народи Росії тішаться цілковитою політичною свободою. Відтепер вони можуть сказати своє рішуче слово що до внутрішнього самоозначення країни і що до зовнішньої політики. І, звертаючись до всіх народів, що знищуються і руйнуються в нечуваній війні, ми проголошуємо, що настав час розпочати завзяту боротьбу з захватними стремліннями правительств усіх країн; настав час народам взяти до своїх рук вирішення питання про війну та мир.

Свідома своєї революційної сили демократія Росії оповіщає, що вона буде всіма засобами противитися захватній політиці своїх пануючих кляс. І закликає народи Европи до спільних рішучих виступів для осягнення миру.

І ми звертаємося до наших братів-пролетаріїв австро-германської коаліції, і перш за все до германського пролетаріату. Від перших днів війни вас переконували, що ставши до зброї проти самодержавної Росії, ви бороните культуру Европи проти азіятського деспотизму. Багато з вас вбачали в тому виправдання своєї участи в війні. Нині впало і се виправдання: демократична Росія не може загрожувати свободі і цівілізації.

Ми будемо непохитно боронити нашу власну волю від ріжних реакційних замахів, чи то внутрішніх чи зовнішніх. Наша революція не подасться перед багнетами завойовників і не дозволить роздушити себе зовнішньою військовою силою. Але ми кличемо вас: скиньте з себе ярмо вашого напівсамодержавного ладу подібно до того, як народи Росії скинули з себе царську сваволю: не будьте знаряддям захвату й насильства в руках королів, панів і банкирів,—дружнім з'єднаним зусиллям ми припинемо страшне бойовище, що є ганьбою для людкости, котре затьмарює славетні дні народження свободи Росії.

Працюючі всіх країн! Братерськи протягаємо вам руку через гори трупів наших братів, через річки неповинної крови і сліз, через задимлені руїни міст і сел, через спустошені скарбниці людської культури,—ми закликаємо вас до відбудовання і зміцнення міжнародньої єдности. В ній запорука наших перемог і цілковитого визволення людкости.

Пролетарі всіх країн єднайтеся!

Федеративна демократична республіка.

Головним питанням, яке треба буде вирішити Російським Установчим Зборам (Учредительному Собранію) буде питання про те, в які відносини стануть один до одного ті понад півтораста народів, які населяють Російську Державу і які певне забажають, щоб не було надалі того гніту, того утиску одного народу над другим, який був досі. Всім відомо, що велику Російську Імперію з окремих народів та земель збив під керуванням свого уряду нарід Московський. Колишнє давне князівство Московське, почавши стягати коло себе силою та неправдою спочатку землі населені такими-ж людьми з яких і воно само складалось, скоро почало забірать народи і ч у ж о г о роду, чужого племени. І, звичайно, Московський уряд ріжними засобами принижував приєднані народи, відбираючи у них право самоурядування та примушуючи їх приймати Московські порядки, звичаї, мову, навіть віру. Це все могло бути тільки доти, доки Російська Імперія була монархичною державою, доки цар Московський дивився на всю Імперію, як на своє хозяйство, де він роспоряжався, як хотів: одних ставив ближче до себе, других далі, одним давав можливість гнітити других, хоч би вони того й не хотіли.

Так було в національному питанню. Всі народи було визнано безправними, окрім народу московського (руських, кацапів). Тільки цьому народові вільно було любити свою мову, свою рідну землю, решті ж це було заборонено. І так це було до останніх днів. Кращі люде московського народу завжде самі були проти такого неодинакового відношення і завжде боролися за волю окремих народів. Цього добивалися і Герцен і Бакунін і багато-багато инших борців за волю народів.

Отже тепер всі ми вільні, всі ми рівні в правах і нам треба подбати про те, щоб завести такий лад, аби жаден нарід не був нижчим від другого, аби всі народі, як і всі люде, були рівні в своїх правах. Таким ладом, таким роспорядком в державі може бути тільки лад ФЕДЕРАТИВНИЙ. Тільки такий лад, коли справами кожного окремого народу будуть заправляти люди вибрані тим народом, досвідчені в його потребах, в його звичаях, тільки тоді, коли люде сторонні, чужого роду, з далеких країв не будуть втручатись в далекі їм незнайомі справи, тільки тоді буде спокій та мир. Треба установить такий лад, щоб кожна країна, населена окремим народом, уряджувалась—управлялась виборними тільки з того народу. Щоб кожна країна була в своїх власних справах автономна (сама собою порядкувала) і мала окрему думу—С о й м. Але щоб не було безладдя, щоб не втратали ці окремі автономні народи своєї волі від стороннього ворога—чужинця, треба, щоб всі вони між собою жили в згоді, в спілці, щоб вони були звязані певним договором (федерація) і щоб справами, які торкаються не одного окремого народу, а всіх народів Росії порядкували вибрані зо всієї Росії. Легко дуже зрозуміти, які саме ті справи, якими буде порядкувать сойм, а якими буде порядкувати загально-російська дума—федеративна рада. Соймові належатиме право видавати закони про науку, бо-ж кожен народ буде по своєму вчитись і тому, що йому потрібно. Сойм буде видавати закони, які будуть встановлювати особливі права окремої людини, бож кожен народ має свої звичаї і по своєму розуміє свої права. Не можна по одним законам жити освіченому культурному фінові чи естові та напівдикому бурятові чи киргизові. Кожен з цих народів має право встановляти для себе окремі закони. Соймові буде належать й право видавати закони про те, як саме повинно передати землю в власність трудового люду. Не можно одним законом задовольнити хлібороба українця та пастуха киргиза чи калмика. Кожен з цих народів повинен це вирішати для себе з-окрема, бо ніхто краще не знатиме, чого йому треба, як він сам. Але багато є справ, про які повинна дбати не краєва національна народня дума—сойм, а загальнодержавна дума всьої спілки чи федерації. Не кожен нарід має на своїй землі все те, що йому потрібно. На землі одного народу є залізо, мідь, а немає гарних нив, деб родили завжде добрі хліба. Не кожен нарід живе коло моря, через яке ідуть дороги в чужі далекі краї, отже не кожен нарід зможе однаково добре продавати свої вироби в чужі краї та купувати чужосторонне. От в цих справах і треба буде жити спільно, одностайно, одноду́мно, щоб федеральний парлямент вирішував ці питання до спільної згоди. Він очевидно буде дбати про залізні та водяні (річки) дороги, почту, телеграф, фльоту (морські судна) і очевидно він же буде рішати питання про згоду чи війну з сусідніми державами. Тільки при такому ладові, який зветься федеративною республікою, де кожен народ порядкує своїми справами через своїх вибраних в краєвих радах—соймах, а спільними—з иншими народами в загально державній раді федеративній,—тільки при такому ладові не буде „державного народу" та „недержавних" безправних «інородців».

Левко Чиколенко.

Революція.

Переглядаючи в пам'яти всі події, що минули, як блискавка, дивуєшся сам собі: як просто все сталось. Бували на світі всякі революції, буде ще їх не мало, але можна запевняти, що наша революція була одна з найодноду́шніших і найскоріших. Є в історії байка про Олександра, Македонського царя. Йому нібито в однім городі показали тугий вузол, дуже заплутаний і сказали, що хто роспутає того вузла той завоює весь світ. Олександр, не довго думаючи, рубнув мечем по вузлі і таким робом, без довгої мороки, рішив задачу. Приблизно так склалося державне життя бувшої Російської деспотії, Романовського ханства. Економичний і політичний розвиток громадянства не мирився з путами, що тугими вузлами звязали волю й думку людини. Старе правительство важким тягарем лежало на многострадальній спині народів Росії.

На людожерну війну витрачалися народні гроші і проливалися ріки крови. Замісць рівноправности народів ми бачили щодня дике знущання з достоїнства людини (згадаймо „освобожденіе" українського народу в Галичині). Замісць волі слова, на кожну свободну думку визвіралася цензура, не кажучи вже про українців, яким не дозволялося видавати своїх газет. Газета до революційної доби, се збірка відомостей про те, куди поїхав царь, кому він сказав милостиве слово, чутки про те, хто буде міністром і т. п. Воля союзів—тут правительство не терпіло нікого й нічого. В милости у царя був лише один „Союзъ Русскаго народа". Нічого вже й згадувати про соціал-демократів. Їх гноїли по тюрмах, їх арештовували щодня тільки за те, що вони сміливо називали себе соціалістами. До політичної неволі приєдналась економична (хозяйственна). Правительство не було в силі нагодувати голодне робітництво, взягти й обути босе й голе селянство. Голод стукав до вікна і плацав своїми лютими зубами. Правительству ніхто не вірив, але воно, нівроку, не дуже й журилося з того. Аджеж «од молодаванина до фнина на всіх язиках все мовчить бо, думало правительство, благоденствує».

Всім уже вирилася війна, безконечна, як світ, без цілі і надії. Ясно було, що на народній спині сіла чужа й ворожа сила, котра сковувала міць і думку громадянства і з коренем виривала протести пролетаріяту. Ясно було, що стара власть веде всю країну до загибели, до повного занепаду.

І ось з'явилися люді, яким шкодило було Росії, і почали вони хитро-мудро роздумувати, як би розплутати ту вузлю, той вузол, що затягся на народній шиї. Почали казати, що царь не винен, а винуваті у всіх непорядках його порадники міністри. І от, думали, коли би дати цареві добрих міністрів, яких вірять всі люде, то тоді буде добре. Пусті балачки! Царь не хотів других міністрів, окрім тих, яких вибрала нечисть з Распутіном, і плював з висоти престола на громадську думку. Найвисша, найпідліша в світі власть була на чолі, порядкувала всим у великій Російській державі! Зайві були переговори з такою властю, непотрібні розмови. Не розвязувати туго замотаний вузол, якому й краю не можна було знайти, не роспутувати петлі—треба було рішучих заходів: дихати було нікуди, значить вузол треба було рубати. Хто ж взяв на себе сю роботу, розрубати той вузол, що віками затягувався на народній шиї? Взялися до сього було найтяжче, люди, які і в своїму поневоленні зберегли чисту ясну думку про визволення, надіючися своїми силами порвати кайдани. Ці були робітники. Вони кинули роботу, повиходили на вулиці голодні й холодні, але з твердою думкою—перемогти або вмерти; бо далі так жити не було дороги. І ось починається з 23, лютого зростаючись рух, робітництва. День в день більшає людей на вулицях, котрі грізно вимагають задовольнити їх

робітників московських. Порівняти хоч би наших робітників з гірничої та заліничої промисловости з уральськими. Там робітники живуть, здебільшого, недалеко від заводів, мають свої садиби, грунти, поруч з заробітком на заводі мають вигоду і з свого власного господарства. Вони часто сімейні і вся сім'я потроху заробляє на заводі. У нас—робітники зайшлі, багато безсімейних, живуть тільки з своєї заробітної платні. Наші робітники або українці, або москалі, а там часто трапляються татари, башкири—люди дуже низької культури. Наші заводи краще роблять, як уральські, кращими машинами. Не привязані до якогось заводу своїм майном, грунтом, більш незалежні, працюючи по багатьох заводах, наші гірничі та залізничі робітники дістають і більшу платню, ніж робітники уральські. Отже з цього всього видно, що для полагодження всіх робітничих справ однакових законів для цілої Росії не може бути. Не може бути один закон і для сезонного робітника і для постійного. Мусить бути зміни і в законах та ріжних роспорядженнях і про постійних робітників—наших, скажемо, українських з одного боку, та московських, уральських з другого. А хто знає найкраще чого нашому робітникові бракує? Звичайно, він сам.

Отже пристосовання загальних для цілої Росії законів про робітників до наших місцевих потреб та особливостей, доповнення та зміна їх на краще (не на гірше!) повинно належати нам самим. Нашим місцевим робітничою справою повинні порядкувати ми самі.

Звертаючись до земельної справи, ми також побачимо значні відміни межи нами та, наприклад, москалями, латишами то що. У нас і в них не однакова земля і не однаковий хліб та инші рослини на ній родять. Отож і хазяйнуємо ми по ріжному. Користуємось землею не однаково. У нас, на Україні, селяни володіють землею инакше, ніж в Московщині. Там вся надільна земля належить всій громаді селянській. Од часу до часу там наново розбивають ню землю по числу душ сімейства, чи по числу дорослих робітників. У нас такого громадського володіння землею, можна сказати, віде на Україні нема. У нас пани по економіях самі ведуть добре впорядковане господарство, тамже, здебільшого, віддають землю частками селянам в аренду. Отож і селянської справи не можна вирішити для всієї Росії на один маніж. Закон про відібрання землі у панів має бути один на цілу Росію, але чи передати її потім земствам (селянським), щоби вони на ній хазяйнували, та прибутки з того хазяйнування витрачали на заспокоїння ріжних потреб селянства, чи передати громадам, чи поодиноким селянам, навічне чи в аренду—все це кожний народ, кожний край має вирішити по своєму, в згоді з своїми звичаями та потребами. Так саме ми повинні мати право робити все, що потрібно для того, щоб земля наша родила більше, щоби худоба у нас ставала краща, ліси не гинули, болота стали сіножатями і т. п., завести опитні поля, ферми, деб селяни міг навчитися як хазяйнувати і т. д.

Таким чином, закони про користування у нас, на Україні, відібраною у панів землею, а також про те, як нам поліпшити своє господарство, мати з нього найбільші зиски, повинен встановлювати ніхто инший, як ми самі, українці.

Для того, щоб задоволяти всі потреби теперішнього громадянства, кожна держава накладає на свою людність великі податки та налоги. Зібрані з народу гроші правительственна власть поділяє між окремими краями держави, витрачає на потреби їхньої людности (школи, просвітні заклади, лікарні, суди, то що) найкращий поділ грошей між окремими краями держави був би тоді, колиб кожен край мав від держави стільки, скільки він дає в казну. Алеж стара власть мало не половину всього того, що зібралося з нашої України в державну казну, витрачала не на потреби нашого народу, не в нашому краю. З року на рік упливали народні гроші з України в Московщину, найбільше до Петербургу та Москви, допомагаючи розвиткові хазяйства, покращанню добробуту в московських (руських) губерніях. Так більше не повинно бути. Гроші, зібрані з нашого народу, ця частина його заробітку, повинні витрачатися на його потреби, на покращання його долі.

Нам самим повинно належати право вільно і самостійно складати свій роспис доходів і росходів (бюджет), накладати на себе податки, позичати гроші, коли це буде потрібно, та вживати їх на свої освітні, господарські та инші справи.

Кожна держава, навіть губернія, повіт мають своє господарство. Залізницями завідує, здебільшого, держава, правительство. Шосейними, грунтовими дорогами—земства, городскі управи. Опріч того, і держава і земства і управи часто мають фабрики, заводи, майстерні, крамниці. Таке громадське хазяйство має велику вагу. Наколи хазяїном є не якась поодинока людина, а ціла громада, то звичайно вона дбатиме і про інтереси всієї громади. Приміром, громадська майстерня, громадська крамниця низьнуватиме, аби товар, що вона виробляє або продає був гарний, добротний та дешевий. Громадська залізниця дбатиме, щоб збіжжя, товари, і т. п.—все чим люди торгують—доставлялися акуратно, дешево; через це і сам товар буде дешевший, а, значить, і покупцеві—здебільшого робітникові та селянинові—не доведеться переплачувати всяким визискувачам та шахраям. Коли прокладати нові залізні дороги буде сам народ, спільно, громадою, то, звичайно зробить її там, де це йому вигодно, а не там, де вигодно московським капіталістам, як це було досі. До тогож всі прибутки з таких громадських підприємств підуть не до кишені капіталіста, а на ріжні громадські справи. Багато мав би народ собі з цього громадського добра на всякі потреби, на розвиток культури своєї, на допомогу робочому людові. Тому-то для України дуже важно і корисно мати право вільно і самостійно роспоряджатися своїм краєвим добром та багацтвом. Також треба, щоб нашими місцевими залізницями завідували і проводили їх ми самі, бо такі дороги служать здебільшого, тільки нам.

Опріч головнійших, згаданих нами справ нашого краю, котрі повинні бути передані нашому народу, щоб він вирішав самостійно, є ще чимало всяких місцевих громадських справ, котрі найкраще можемо полагодити тільки ми самі. Так, наш народ повинен сам доглядати за місцевим самопорядкуванням—за городськими думами, земствами, щоб люди якоїсь околиці якогось кутка нашого краю порядкували своїми справами по закону, щоб один город, одна околиця, полагоджуючи їх, не шкодили людям иншої місцевости. Ми самі повинні доглядати за чиновниками, за адміністрацією нашого краю, щоб вони робили як слід своє діло, служили народові по закону. Ми самі повинні дбати про здоровля наших людей, тоб-то порядкувати справами медичними і санітарними і т. п. і. т. п.

Проте й набільші достатки, найбільший добробут, найкращі порядки до чого, коли людина темна, неосвічена, коли вона не розумітиме що навкруги її діється. Нерозважний, необережний ступінь і від достатків лишиться сама руїна. Наші вороги розумні, освічені, вони будуть розставляти нам тенета скрізь, де тільки можна, сподіваючись що ми, темні, в них злетимемо. Обдурити нас—нічого легше. Тільки і пильнують. Проти освіти ми на боротись тільки освітою, тільки такими порядками, коли людина не буде ламати голову над словами, що одначають якусь справу, а намагатиметься збагнути саму її суть. Отож ми

потреби: хліба, мира і нових порядків: Геть самодержавність і царів! У правительства була надія спинити народню силою своїх жандармів та поліції. 25 і 26 числа місяця лютого, дні народження і смерти Т. Шевченка, були найважчі для пролетаріяту. Лилася невинна кров по вулицях. Братів робітника—салдатів заставляли убивати голодних людей. 26-го ввечері настала велика тиша. Здавалося, що повстання задавлено. Але тиша була перед бурею. 27-го за прикладом Волинського полка до робітництва приєднуються полк за полком. Революція сперлася на воєнну силу. Вузол дружними зусиллями робітництва і солдатів був розрубаний. А що ж робила Дума? Дума дивилася і думала собі, що з того вийде. У пана Родзянка, таки нашого «земляка» був намір спасти престола і царя. Вже од нуала позоставалися мотузочки, а наші далекозорі думці мріяли як небудь розплутати його. Цареві посилано телеграми, щоб їхав спасати свого гнилого престола і це робив „революціонер" Родзянко. Та на наше щастя царь виявився дурнішим, ніж ми думали. Він не приїхав, бо ще надіявся завоювати Петроград. А тоб знову звязали перубані мотузочки і опять наділи б петлю на народню шию.

Таким чином самодержавність упала. Панове Родзянко, Мілюков і инші, що покладали надію на Михайла Олександровича. Але й він зрікся престолу, бо побачив, що проти його будуть і робітники і салдати.

В повітрі роздався клич: Демократична Республіка. Повна свобода! Царя нема й неповинно буть!

Так запанувала революція, зроблена робітничими і солдатськими руками.

П. Феденко.

Тимчасовий уряд (Временное Правительство) і Рада Робітничих і Салдатських Депутатів.

Могутня революційна хвиля, знищивши ненависну династію і монархію, знищивши самовладне царювання Романових, накинулася на Вр. Правительство, яке почувши, як тріснули знову вайдани під напором народнього повстання, згуртовалось з Депутатів Державної Думи.

Ця група Депутатів від керовництвом Голови Думи Родзянко, намагалась взяти порядкування революційними силами і всією Імперією в свої власні руки. Вони приймали прибуваючі до Таврического Палацу (Дворця) революційні полки, зверталися до них з привітними промовами, вигукували про перемогу над німцями, але про потреби трудящого люду мовчали. Навпаки—Родзянко умовляв салдатів вернутися в свої казарми, слухатись своїх официрів і ждати роспоряджень.

Він умовляв салдатів не „бунтувати" дальше, бо це, мовляв, піде все на руку німцям. Цареві Миколі він послав телеграмму, в якій остерігав його, що «династія в небезпеці» і що потрібні „рішучі заходи". Другий представник цього уряду (правительства, Милюков, теж казав, що хоч старого деспота Миколу скинуто, та власть повинна перейти не до народу, а до великого князя Михайла Олександровича, що має бути регентом доки не підросте Олексій. 1-го і 2-го березоля (марта) п. Родзянко скликав усіх командірів полків та радився про те, щоб швидче салдатів „водворить в казарми".

Таким чином, Вр. Правительство (Тимчасовий уряд) піклувалось більше не про те, щоб зовсім викорінити царське кодло, щоб довести до повної побіди трудящий народ над деспотизмом і тиранством царського правительства, а про те, щоб втихомирити цих борців-героїв революції, щоб потім самим запанувати над трудящим людом з новим царем Михайлом чи Олексієм.

Та не так склалося як ждалося. Салдати і робітники не для того рішили згинути в боротьбі, щоб перемінити гнобителів. Ні! Народ, пролетаріят обявив війну не тільки царю і його прихвостням — внутрішня війна обявлена всьому гнилому деспотично-кріпацькому, ладові за котрого працюючий люд Російської Держави терпів муки і злидні, а пероби—паразити рай і панування. „Настав час небесної кари», як казав Т. Шевченко. Одержавши славетну перемогу, робітники і салдати Петрограду, негаючись почали вибірати своїх представників у Раду Робітничих і Салдатських Депутатів, котра тимчасово повинна бути правительством замість знищених і позаарештованих міністрів та инших представників казнокрадства.

Але ж з першого кроку „Рада Робітничих і Салдатських Депутатів" зустріла перешкоду з боку Вр. Правительства на чолі з Родзянком, котре хоч і не обібране було революційною армією, всеж намагалося „руководить возставшим народом». Та дві власті над революційним народом істнувати не могли. Почалася боротьба за перемогу. Рада Робітничих і Солдатських Депутатів видає знаменитий приказ № 1 для керовництва салдатів. Останні радо приймають його. Організовуються ротні полкові комітети, солдати почувають себе вільними громадянами (гражданами).

Збираються на мітінгах, запрохують промовця соціялистів, організовуються в політичні партії. Робітники збираються армією в де-кільки сот тисяч іти до Таврического Дворця, щоб признати Раду Робітничих і Солдатських Депутатів своїм урядом (правительством).

Родзянко організовує юнкерів, офицерів. 3 березоля (марта) тимчасовий уряд з членів Державної Думи звертається до виконавчого комітету Ради Салдатських і Робітничих Депутатів для переговорів в справі об'єднання. Виконавчий комітет відповів, що тільки тоді Рада Робітничих і Солдатських Депутатів може спільно працювати з ними, коли вони, тимчасовий уряд, згодятся задовольнити їхні вимоги. Майже всі вимоги були задоволені: за деякими відмінами вони оголошені урядом в такому виді: 1) Повна і негайна амністія по всіх справах релігійних і політичних, будь то терористичні акти, військові повстання, аграрні (земельні) разрухи і т. п.

2) Воля слова, друку, спілок, зібрань і страйків (забастовок), з роспоширенням політичних свобод на військових особ в межах дозволених военно-техничними умовами.

3) Відміна всіх станових (сословних), релігійних і національних обмежень.

4) Негайна підготовка до скликання на основі вселюдного, рівного, прямого, з тайним голосуванням, виборчого права Установчих Зборів (Учредительного Собранія), котрі встановлять форму правління в Росії.

5) Заміна поліції народною міліцією (озброєним народом) з виборним начальством, що підлягатиме органам місцевого самоврядування.

6) Вибори в органи місцевого самоврядування на основі вселюдного, безпосереднього (прямого), рівного, з таємним голосуванням, виборчого права.

7) Не відбирати зброї і не виводити з Петрограду військових частин, що взяли участь в революції.

8) Зберігаючи строгу військову дисципліну в строю і при виконанні військової служби, знищити для салдатів всі обмеження при користуванню громадськими правами.

Після довгих дебатів, по докладу члена виконавчого Комітету Стеклова, Рада Робітничих і Салдатських Депутатів більшістю висловилась за те, щоб підтримувати тимчасовий уряд постільки, поскільки він буде здійснювати свої обіцянки, поскільки він буде дбати про найшвидче переведення в життя політичної волі. Але багато було і таких, які казали, що, глядіть, не надіяли б вони вас свободами так, як Микола в 1905 р. маніфестом і вимагали, щоб з солдатів і робітників був обібраний новий уряд.

Пройшло не багато часу, а тимчасовий уряд вже почав забувати про істнування Ради Робітничих і Салдатських Депутатів і зробив такі помилки:

1) видав приказ по военному відомству, не згадавши про одміну віддання пошани (чести).

2) обявив парад.

3) почав приводить до присяги, не порозумівшись з Радою Роб. і Салд. Деп.

6) хотів не арештовувать Миколая.

Але Рада Робітничих і Салдатських Депутатів гостро поставилась до цих помилок і потребувала одміни чести, присяги, параду, а царя Миколу і инших коронованих злочинців вже арештовано.

Затім постановлено установити постійний контроль над Тимчасовим Урядом, який має слідкувати за всею діяльністю нових міністрів і за найшвидшим задоволенням вимогів революційного народу. Обібрано в контрольну комісію таких осіб:

Т. Скобелева.
Т. Стеклова.
Т. Суханова.
Т. Филипьскаго.
Т. Чхеідзе.

Отже все поки влаштувалося добре; але не забуваймо попередніх помилок. Памятаймо про Маніфест 1905 року, коли нас замастили обіцянками, а ми розвісили вуха і ждали поки ворог, зібравши свої сили, не зпинив все, а нас знов упхнув в російську тюрьму, оббираючи наші кишені, затуляючи нам рота.

Товариші! Памятаймо, що тільки тоді, коли салдати і робітники будуть організовані в революційні політичні партії, тільки тоді, коли вони будуть і далі організовуватись, освідомлюватись, з готовністю кожної хвилини вдарити на розбитого, притаєного ворога, коли салдати і робітники твердо йтимуть за Радою Робітничих і Салдатських Депутатів,—тільки тоді буде все, що треба пролетаріяту і всьому трудовому людові.

М. Авдієнко.

Товариші! Памятайте, що волання робітників і селян... мих робітників. „Наше життя" ваше газета. Від вас залежить щоб голос її, що несе вам правди і вішує волю, чути всьому робітництву. Шукайте її скрізь—по фабриках, водах, казармах, селах! Шукайте читачів — передплатників збирайте пожертви.

На Україну.

Одірване од України починає ж „Наше Життя". Велика революція, якої взяли не малу участь і Українського народу тут у Петрограді революція винесла „Наше Життя" з темних кутків на широкий шлях кращої долі.

Починаєм говорити людською мовою і немає сили, яка б вирвала у нас можливість. Той, хто дбував собі волю, той не покине її. Озброєний не озброєний мусить він битись, поки єсть хоч мала сила.

А сила то єсть організація. Зберігаймо свою волю своєю організованістю! Набуваймо собі силу в тій організованності!

„Наше Життя" з далекого Петрограду кличе Вас, товариші робітники з міст і сел України обєднуватись прапором і гаслами Української соціялдемократичної робітничої партії.

Ідемо до нового життя в вільній Україні, ідемо до соціялізму стрункими рядами організованого українського робітництва.

Хай живе соціялізм!

Хай живе федеративна демократична республіка!

Хай живе автономна Україна!

Товариш

Відозва Московського Комітету Укр. С.-Д. Р. Партії

Товариші українці—робітники й салдати!

Перший вибух Революції минув. На тріски розлетівся гнилий, запльований, запаскуженний царський трон. Всю нечисть, що ховалась під ним, розметено. Росія без царя.

На розметеному місці закладається фундамент нової будівлі. Робітничий клас, революційна армія та всі щирі прихильники демократії з кирками, молотами веселими руками кладуть підвалини Всеросійської Демократичної Республіки. На сторожі величної роботи стоять Рада Робітничих та Салдатських Депутатів.

Робота велитенська, нечувана в історії, робота така, на яку нащадки наші будуть дивитись, як на роботу тих, хто складав піраміди. За кільки місяців нам треба зробити те, що робиться десятками років.

Треба насамперед розвіяти, роздмухати задушливий, гнітючий дим і чад, яким царське самодержавіє обкутувало народні маси, який ще понуро клубиться по темних низьких закутках, де приховалась нечисть з під царського трону. Треба з самих мас викурити чад вікового неуцтва, покірности, забобонів, в душах їхніх зруйнувати царський трон. Народні маси не є ще демократія. Демократія є народ, який знає свої права, який має владу, який поважає себе.

Пролетаріят разураз стояв на чолі демократій всього світу. І тепер на чолі з ним російська демократія руйнує старе і будує нове життя. Проголошене Часовим Правительством Установче Зібрання має показати силу, свідомість, дорослість російської демократії.

Товариші робітники, дивіться, на Вас лежить велика відповідальність перед нашими нащадками, від Вас залежить, ясно від Вас, що скаже Установче Зібрання, який лад дасть воно державі, якими законами закріпить нашу працю, боротьбу і усилля.

Отже, як найширша організація мас, як найінтенсивніша пропаганда і агітація всіх лозунгів демократії на чолі з негайним скликанням Установчого Зібрання на підставі загального, рівного, безпосереднього, тайного виборчого права без ріжниці полу й національности.

Товариші! Але ми не тільки демократи, ми соціяль-демократи, ми соціялісти, люди, які хочемо скинути не тільки політичне панування ворожих нам клас і соціяльних, капіталістів та поміщиків. Ми хочемо знищити всякі класи, установити лад, де не буде ні капіталістів, ні робітників, де будуть тільки люди,—вільні, рівні члени Великого Соціялістичного Громадянства.

Це наша конечна ціль. І Установчі Зібрання, і Демократична Республіка тільки способи досягнення тої цілі. Тільки часові етапи. Далі не можна зупинятись. Ті буржуазно-демократичні партії, які тепер, може щиро йдуть нами до Демократичної Республіки, то зупиняться і з приятелів станутъ ворогами, бо їм нема куди далі йти, дальший хід є вже проти них самих.

Перед нами велика гора, в якій треба пробити тунель у наш край соціялізму. Самодержавіє було тільки першою скельою, під яку підкладено динаміт, зірвано. Але робота на тому не стала. Лупати гору треба далі, неустанно, покладаючи рук, кроком за кроком. Ми пробьемо її, на це ми маємо доказ на ній: самодержавіє здавалось непохитною, незломною, вічною скелею. А з неї лишилось у кілька днів? Так скоро капіталістичний буржуазний лад може злетіти вгору в ту хвилину, коли прийде час його.

Але для того треба такої ж підготовки життя і нас самих, яку було необхідно для знесення скелі царизму. Отже, складати наші кирки й молоти, по здійсненню Демократичної Республіки ми не можемо. Навпаки тоді саме наша робота соціялістів, буде найчистішою. Тепер ми мусимо розчищати місце для нового політичного ладу, односити недобитки царської скелі, берегти сили [illegible]. А тоді всі наші сили покажемо [illegible]

українці, повинні дбати про те, щоб ми вже більше не пасли задніх. Для цього треба, поперед усього, щоб наука нам була як найлегшою. Це буде тоді, коли по школах на нашій Україні будуть навчати тою мовою, до котрої ми звикли змалку—мовою українською. Так само по судах, ріжних адміністраційних та громадських установах (по всяких управліннях, присутствіях, земствах, управах) на Україні повинні говорити мовою нашою, українською. Закони, роспорядження, накази і т. п. повинні бути писані, говорені мовою нашою українською. Одним словом, скрізь, де живе народ наш український повинна панувати мова наша, українська. Тільки тоді, коли навкруги кодо нас ми скрізь здибатимем своє, рідне, звикле, ми будемо завзятими борцями з своїми ворогами, кожадати своєї долі, тямущими хазяїнами своєї землі.

По школах наших повинні вчити тому, що нам найпотрібнійше. Ми знаємо, що кожний край має свої звичаї, свої особливости. Ріжна земля, ріжні засоби господарювання, ріжні промисли, ріжні звичаї в тій чи иншій країні. І великий, хто в якому краю живе, повинен знати особливости свого краю, тільки тоді він знатиме до чого йому братися та як братися. Отож і наша школа повинна вчити нас поперед усього про наш край, Україну, про те, що нашим людям найпотрібнійше. Тепер ми самі ще мало знаємо про наш край, наші потреби. Але хто знає більше? Ніхто. Значить ніхто, крім нас самих, не зможе [illegible] наші школи та дбати про них нас-далі. Шкільною справою на Україні, від нижчої школи до вищої, повинні порядкувати ми самі, українці.

Отже треба домагатися, добиватися, щоби наш народ був господарем в своїй хаті, в своєму краю. Хай він сам порядкує своїми ділами, хай він сам задовольняє свої потреби так, як йому буде до вподоби.

Такий лад, коли кожний народ—нація—сам—автономно—порядкує на своїй землі—теріторії—всіма своїми місцевими справами, культурними (просвітними, то що) та економічними (що стосуються його добробуту) зветься національно-теріторіальною автономією.

Хазяйнувати в своїй країні, порядкувати своїми справами ми будемо через своїх виборних людей. Зібрання цих обраних нами людей зветься соймом (сойм). Але це не значить, що наше діло скінчиться, як тільки сойм буде обраний. Для того, щоб в нашому краю весь народ був справді хазяїном своєї долі, треба, щоб кожний з нас старався розуміти потреби свого народу, цікавився ними, слідкував за роботою сойму, всіж ми вкупі повинні давати нашому представникові в соймі накази про що саме він повинен дбати, чого домагатися, помагати йому порадами; вимагати від його, щоб він як найчастійше сповіщав нас, що робиться в соймі, як йде там робота.

Як же нам завести в себе таку національно-теріторіальному автономію? Що зробити, щоб наближити той час, коли ми зможемо, нарешті, гляпути «як хазяїн домовитий по своїй хаті та по своїм полі»—щасливий час соціялізму? Шлях до цього один. Кожен з нас, хто хоч трохи розуміє в чому наше лихо та як з ним битись, повинен покласти всю свою силу, весь свій хист, щоби як найбільше людей у нас на Україні, як і він сам, зрозуміли хто вони та чого їм треба. Хай ні один робітник, ні один селянин не буде несвідомим! Тільки тоді наші люди з України виберуть до Установчих Зборів (Учредительного Собранія), що мають встановити який лад має бути в Російській державі, таких людей, що зуміють одстоювати там, перед всіма народами Росії, нашу найпекучійшу потребу—автономію України. Та цього мало. У нас багато ворогів. Жаден з них без боротьби не схоче зріктися свого панування на нашій Україні, жаден з них не пристане на це з своєї доброї ласки. Може статися, що самі лише наші представники в Установчих Зборах не здолають добути нам необхідної умови нашого щастя—автономії України. Ми повинні бути готові стати їм до помочі. Гуртуймося! Організуймося! Не будьмо роспорошеними, бо тільки «громада-великий чоловік», „бо тільки згода будує", «сварка ж руйнує»

Свідомі і зорганізовані ми виборемо собі автономію України, свідомі і зорганізовані ми уторуємо шлях до нашої останньої мети—соціялізму.

До праці ж над освідомленням, гуртуванням, організацією самих себе і своїх товаришів, усього тридцятимільйонного народу українського.

„Праця єдина з недолі нас рятує".

С. Вінуд.

...вина тунелю крізь камяну гору ...ізму.

Ц величезна, міцна, сил треба ба-
ДА головна наша сила в одностай-
Гв організованості, в найчислен-
ву гуртованню великої Армії Про-
гату.

...крайший, найбільше випробова-
посвідом спосіб гуртування проле-
бу—його партія, Соціаль-Демокра-
Ка на своєму прапорі ставить Со-
ці і стоїть в перших лавах тих,
бобиває великий тунель.

...ї мати сили лупати скелі, щоб
в тримати в руках молот, треба
Художими, здоровими. І для того
Рь-Демократія насамперед ставить
бу восьмигодинного робочого дня,
ту праці, покращання умов ро-
Рі всього життя робітництва, освіти
Взового його становища. Людина,
Тволить більшу частину доби на
Ні чи заводі, яка мріє тільки про
Уцоб набратись сил для роботи за
Ягом, яка дріжить за долю своїх
Р не може бути ні користним гро-
...ном, ні стійким соціалістом.

...мб селянин мав змогу ввійти в
Дістичний рух, йому треба вирва-
Т з пазурів злиднів, з залежности
...міщика. І через те ми вимагаємо
...ння всіх земель казенних, удільних
...монастирських та поміщицьких і
...дачи їх до рук народу.

...дариші-українці! А для нас як
...ців, стоїть ще одне завдання.
...треба розчистити наш путь від
...Зкаміння, яке царське самодержа-
...укидало нам під ноги у нашому
...дальному життю. Для царизму всякі
...ви темноти народу були добрі. Ца-
...чудесно знав, як на користь йому
...денаціональні утиски, як ці утиски
...були розвиток націй і їхніх демо-
...Царям добре було відомо, як в
...у українському народі високо
...безграмотність через те, що на-
...мав права вчитись і розвиватись
...моєї, яка є йому рідною. Само-
...вів старалось оправдати ці свої
...ства над душею народа страш-
...словами про сепаратизм, про од-
...ня України від Росії й тому по-
...ми байками. Ми під час війни
...узнали, як дорога була царям
...і яка правда була в цих ламен-
...на сепаратизм. Національна тем-
...безправ'я, були їм потрібні че-
...що вони гальмували народню
...на Україні, що деморалізували
...що сіяли між ними розбрат, зне-
...громади, до демократичности,
...вали повагу до «панського»,
...Україні серед певної частини
...ства руська мова вважається за
...ку.

...соціалісти, не можемо нехтувати
...способом організації, освіти,
...мислення мас для нашої великої
...А який є легчий, економніший,
...дніший спосіб навчити людину чо-
...як не на тій мові, на якій го-
...ть він, його батьки, його товари-
...Через те ми, українські соціаль-
...брати ставимо вимогу негайного
...вання всіх обмежень на українсь-
...ово, вимагаємо заведення навчан-
...о школах на Україні українською
...о. Вимагаємо заведення сеї мови також по всіх громадських, адміністративних і всіх инчих краєвих інституціях, що служать інтересам місцевої демократії. Для забезпечення національних прав ми вимагаємо установлення окремого Уряду на Україні, який має порядкувати місцевими справами, з власним виборним на підставі загального, рівного, безпосереднього, тайного виборчого права, Соймом.

Нам, соціалістам, забезпечення наших національних прав так само необхідно, як забезпечення прав восьмигодинного робочого дня. І без того і без другого ми не можемо вести нашу велику працю з успіхом. Нам треба усунути всі перешкоди, які стоять на шляху нам. Не ради сінтиментальних почувань, не ради якихсь инчих мотивів, а тільки ради інтересів клясової боротьби і розвитку пролетарського руху на Україні ми вимагаємо забезпечення національних прав українського народу, автономії України. Довгий досвід нашої Партії показав, що без цього пролетарський рух на Україні засужений на кволе, рахитичне істнування, що справа соціалізму не може стояти високо в тих масах, яким одібрано найлегчий, найпростіший спосіб освіти політичної, соціальної й громадської.

Товариші! Революція припала під час війни, яка вже одібрала у людськости багато сил, культурних надбань, яка нищить і руйнує живе життя. В такий час, коли гармати пожирають працю міліонів робітничих рук, невимовно трудно будувати новий лад. В інтересах цього нового ладу ми повинні бажати як найскоршого наближення миру. Не руйнуючи організації оборони, не вносячи дезорганізації в громадське життя, ми повинні організовано домагатись від нашого уряду заходів про наближення миру. Ми повинні звернутись до соціалістів нейтральних і воюючих держав з пропозицією зробити всі усилля, щоб покінчити війну без всяких анексій, без контрібуцій. Коли організовані робітничі маси всіх воюючих держав прийдуть до одностайної згоди, вони зможуть дати людськости той мир, якого вона так жагуче бажає, який так потрібний для творчого життя.

А поки що, товариші, до праці! Час не стоїть. Час гарячий, великий, який не повториться. Не можна гаяти ні хвилини з його. Набуваймо силу, організуймося в партійні організації, в професіональні спілки, в робітничі товариства, єднаймо їх в велику Армію Праці, яка має пробити шлях до всесвітнього краю соціалізму. За кирки, товариші, за молоти, куймо нашу силу.

Хай живе Соціалізм!
Хай живе Демократична Республіка!
Хай живе Автономія України!

Московський Комітет Української Соціаль-Демократичної Робітничої Партії.

Вступайте до Української С. Д. Р. Партії!

Складайте членські внески і жертви!

Збірайте гроші на робітничу газету!

Адреса Бюро Петроградського Комітету Української Соціаль-Демократичної Робітничої Партії; Петрогр. сторона Архирейська вул., № 6, тел. 440-20.

З УКРАЇНСКОГО ЖИТТЯ.

Національна Українська Рада в Петрограді

...Березоля делегація від Українських політичних організацій Петрограду ...дала голову ради тимчасового уряду Кн. Львова в справі українізації і ...ставлення до потреб місцевої людности управління Україною.

...делегація, освітлення українське питання, передала Кн. Львову докладну ...ску і просила негайного здійснення вимог до скликання Установчих Зборів.

...Львова уряду, вислухавши делегацію, ...тимчасовий уряд в ньому ...робить ще заходи, але позаяк він як слід не знає українських потреб,—запропонував щоби українське громадянство йому допомогло. До сього додав, що тимчасовий уряд буде прислухатися до голосу народу і що уряд буде лічитися тільки з фактами.

Повернувшись од Кн. Львова, делегація вважала потрібним негайно утворити таку організацію, яка б безпосередньо допомогла здійснити намічені в записці вимоги. 19 Березоля була скликана нарада тихже делегатів і представників ріжних українських груп, партій і товариств, з яких і складась „Національна Українська Рада в Петрограді", яка мусить заряджувати всякими національними справами по здійсненю намічених заходів, а також виконавчий «Комітет Ради».

Рада постановила негайно оповістити людність України про своє істнування і порозумітись з Національною Радою в Київі та иншими містами України.

Українська маніфестація в Петрограді.

12 березоля відбулася панахида по Шевченкові і маніфестація Українців. Ще раніше призначенного часу стали сходиться українці міста Петрограду на пляцу перед Казанським собором. В годину дня товпа в де-кільки тисяч покривала всі східці собору і площу. Багато жовнірів Петроградського гарнізону. Де які прийшли цілими ротами. У всіх блакитно-жовті стрічки. Обличча радісні. Чути стриманий гомін-всюди по-українські. Це вперше вільно і прилюдно справляється панахида на честь великого українського борця за правду і волю—Тараса Шевченка. Протоієрей Орнатський служив панахиду на східцях собору. З початку прот. Орнатський сказав промову. В ній вітає думку українців спомянути свого борця в ці великі дні всенародного свята і пропонує помолитись одночасно за всіх тих, які за добро народу і волю забиті. Вічну память співає вся численна громада. Після церковної панахиди—горожанська. Співають „Заповіт". Перший говорить П. Зайцев про національні та політичні ідеали Шевченка, його демократичні гасла. Схарактеризувавши його республіканські й федералістичні ідеї, промовець з'язує їх з завданнями менту і з національними вимогами української демократії. При кінці зголошує йому „Слава". Товпа підхоплює і довго лунає в повітрі „Слава". Потім виступають представники фінів, естів, литовців і польської молоді.

Представник організаційного комітета Гр. Голоскевич з'ясовує цілі маніфестації. Там, де він каже про негайне заведення народньої української школи, присутні, особливо жовніри, покривають його слова гучним ура. Вся ця величезна маса маніфестантів, яка досягала де-кількох тисяч в порядку починає вливатись на Невській проспект. На величезних блакітно-жовтих й червоних прапорах майорять написи: «Хай живе вільна Україна", „Хай живе демократична федеративна республіка Росія", „Пролетарії всіх країн єднайтеся" і т. и. Оркестр грає марш Хмельницького. Спереду виступають кубанські козаки з прапорами. За ними депутації, гості, громадянство і жовнірство ідуть вітати революційне військо робітників в Таврич. дворці. Повний порядок панує в процесії. Коли співають «Заповіт», всі здіймають шапки. Біля Державної Думи процесію вітав П. Д. Соколов, член Виконавчого Комітету Ради Жовнірських і Робітничих Депутатів. Він каже що комітет визнає всі вимоги Української демократії і, визнаючи принцип федеративної республіки, буде разом з українською демократією боротись за її права. Далі йдуть ріжні привітання українцям. Оркестр грає «марсельезу».

Серед громадянства Петрограду, очевидців маніфестації, чути жвавий гомін.

Руйнуються казки про нездатність до життя українського руху, його штучність, які казки так щиро росповсюджувались старим урядом (правительством).

Тисячі робітників та жовнірів, що прийшли заявити про свої національні вимоги,—були відповідю сторонникам царизму.

Петроградський Комітет Української Соціаль-Демократичної Робітничої Партії закликає товаришів солдатів і робітників Петрограду вступати членами до Партії.

Адреса бюро П. К. У. С.-Д. Р. П. Петр. ст., Архирейська 6, тел. 440-20.

Головна Українська Рада.

В Київі засновувалася Головна Українська Рада, в яку ввійшли представники од робітників, од Українських с.-д., од Товариства Українських поступовців та од духовенства.

Така сама Рада засновувалась і в Одесі.

Українська маніфестація у Київі.

Відбулася велична українська маніфестація, в котрій взяло участь коло 100.000 людей. Під згуки військових оркестрів, маніфестанти, з сотнями прапорів з написами „Хай живе Вільна Україна" та инш. проходили центральними вулицями. В Володимирському соборі з ініціативи військового клюбу служили церковну відправу в память Шевченка, а на Софійському майдані літія, після чого відбувся парад військові та всеукраїнський мітинг.

Резолюція принята на зборах.

3-го березіля 1917 року.

Ми українці салдати, робітники та инше громадянство міста Петрограду, зібравшися на мітингу, скликаному Петр. К. Укр. Соц. Дем. Роб. Парт. в числі 350 чел. постановили: вітать Раду Салд. і Робітн. Депутатів з перемогою старого царського уряду і вимагати від Ради Депутатів невідступно боротись за негайне припинення можливими засобами війни і за скликання як найшвидче Установчих Зборів які б перетворили Російську Імперію в Демократичну Федеративну Республіку, деб кожний нарід, а з окрема Український, мав право національно-теріторіальної автономії (самоврядування).

З'їзд кооператорів у Київі.

Губерніський кооперативний з'їзд постановив підтримувати нове правительство і закликати всіх зміцнювати новий лад. З'їзд визнає, що тільки демократична федеративна республіка Росії з автономією України забезпечить права українського народу. Українська ж мова повинна бути негайно заведена по школах і громадських та урядових установах на Україні.

З Одеси.

Український коаліційний комітет постановив добиватися демократичної федеративної республіки і звернувся до Ради Робітничих Депутатів з закликом боротися за національно-теріторіальну автономію України.

Перший куратор-українець.

На посаду куратора (попечителя) Київської учебної округи призначено українця професора Василенка, якому тимчасове правительство пообіцяло якомога швидче завести по українських школах навчання українською мовою. Василенко від'їхав до Київа.

Український полк.

Київі одбулись збори українських официрів; вони вирішили заснувати український охочекомонсий полк.

Петроградський політичний український Клюб.

В Петрограді закладається політичний український клюб, в який увійдуть всі українські політичні організації.

Приїзд Шептицького.

18 березіля у Петроград приїхав український митрополит в Галичині, гр. Шептицький, якого старе царське правительство держало досі в маньстирській тюрмі. На вокзалі митрополита вітали представники українського громадянства та инших націй.

Привітання американських українців.

100 об'єднаних українських організацій Америки шлють привітання вільній Росії та сподіваються скоро побачити вільною і Україну.

Бюро П. К. У. С.-Д. Р. П. повідомляє товаришів салдатів та робітників, що збори представників від салдатських та робітничих гуртків одбуваються по понеділках, середах і пятницях, а загальні мітінги по неділях (помешкання Медичного Інституту, Петр. ст., Архирейська, 6).

Петроградський комітет української соціаль-демократичної робітничої партії. До всіх партійних організацій!

Товариші!

Стоїмо зараз перед завданнем організації нашої Укр. С. Д. Р. П. Це завданне мусимо здійснити якомога швидче.

Революція застала нас розпорошеними. Тільки де-які нечисленні організації жили і проводили свою роботу. Але й вони не були звязані між собою.

Отже виявляється певна потреба в цій звязанности, координації сил і роботи.

До цього йти можна тільки шляхом партійного з'їзду. Скликати цей з'їзд взяло на себе ініціятиву бюро Центрального Комітету Партії.

Призначається вже час з'їзду (на великоднему тижневі в Київі).

Отже, товариші, закладайте нові С.-Д. організації, відновляйте старі, обирайте представників на з'їзд, пишіть його програм.

В справі з'їзду звертайтесь в редакцію «Нашого Життя» (можна телеграфно).

П. К. У. С. Д. Р. П.

При Раді Робітничих і Салдатських Депутатів заснувалася Українська Соціалистична Фракція.

В справах фракції прохають звертатись в бюро Петрогр. Ком. Укр. С. Д. Роб. Парт. (Архієрейская, 6, тел. 440—20).

За редакцію відповідає
Сергій Вінуч...

Газету можна купувати і передплачувати:

1) в конторі газети
Вас. остр., 11 линія, д. 14, кв. 33.
2) в Українській книгарні
Петроградская стор., Большой пр., д. 1.
3) в Бюро Петр. Ком. Укр. С. Д. Р. П.
Архієрейская д. 6.
4) книгарні „Трудъ" на розі Жуковської і Знаменської вул.
5) С. Сеценко Виборгський бік, Тішінська вул., 12, кв. 65.

РЕДАКЦІЯ МІСТИТЬСЯ:
Вас. остр., 10 линія, д. 41, кв. 82.

Друкарня Видавничої Спілки «Т-ва М. П. Якушев і К°». Птр., Невський, 166.